

Astrid Lindgren

Astrid Lindgren

RASMUS JA KULKURI

WSOY

Astrid Lindgren

RASMUS
JA KULKURI

Kuvittanut Eric Palmquist

Suomentanut Hannes Korpi-Anttila

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Ruotsinkielinen alkuteos Rasmus på luffen
Alkuteoksen kustantanut 1956 Rabén & Sjögren, Ruotsi
© Text: Astrid Lindgren 1956 / The Astrid Lindgren Company
© Illustrations: Eric Palmquist 1956
Suomenkielinen laitos © Hannes Korpi-Anttila ja WSOY 1956
Werner Söderström Osakeyhtiö
Tarkistettu suomennos 2022

For more information about Astrid Lindgren, see www.astridlindgren.com.
All foreign rights are handled by The Astrid Lindgren Company,
Stockholm, Sweden.
For more information, please contact info@astridlindgren.se

ISBN 978-951-0-48203-2
Painettu EU:ssa

Tämän kirjan Rasmus ei ole sama poika kuin kirjassa ”Mestarietsivä Blomkvist ja ryöstetty Rasmus”. He eivät ole edes sukua toisilleen. On pelkkä sattuma, että heillä on sama nimi. Sellaisia omituisia yhteensattumia elämässä on paljon.

TEKIJÄ

1

Rasmus istui mielipaikassaan lehmuksen hangassa ja ajatteli asioita, joita ei olisi saanut olla olemassa. Peruna, se oli niistä ensimmäinen! Perunoita sai tietenkin olla, kun ne olivat keitettyjä ja kun tarjottiin ”perunoita ja soosia” päivällisateriaalla sunnuntaisin. Mutta kasvavaa perunaa, perunapellon siunattua perunaa, jota täytyi mullittaa – sitä ei tosiaan olisi tarvinnut olla olemassa. Neiti Hök olisi myös saanut mennä menojaan. Sillä hän se juuri sanoi: ”Huomenna mullitamme perunaa koko päivän.” *Me* mullitamme, mukamas! Hänkö olisi ajatellut tulla sinne avustamaan, vielä mitä. Rasmus ja Gunnar ja Iso-Petteri ja muut pojat siellä perunapellolla saivat kyykkiä ja raataa koko kuumien kesäpäivien. Ja katsella, kun kylän pojat menivät siitä ohi joen rantaan uimaan. Mahtailevat kylän kakkarat – ei olisi, totta puhuen, tarvinnut olla niitäkään.

Rasmus tuumaili, oliko vielä jotain muutakin tarpeetonta tässä maailmassa. Mutta hänen mietteensä keskeytyivät, kun alhaalta kuului matala huudahdus:

– Rasmus! Painu piiloon! Haukka¹ tulee.

Gunnar työnsi varoittavan naamataulunsa halkovajan ovesta, ja Rasmukselle tuli kiire. Hän livahti äkkiä oksanhangasta, ja kun neiti Hök seuraavassa hetkessä ilmestyi halkovajan eteen, ei lehmuksen vihantien oksien alta näkynyt pojasta vilahdustakaan. Se olikin hänelle onneksi, sillä neiti Hök ei hyvällä silmällä katsellut poikien kiipeilemistä puissa, kun oli hyödyllistä työtä jota sopi tehdä.

– Otat kai vain kuusihalkoja, Gunnar?

Neiti Hökin tuima katse iskeytyi tutkivasti halkoihin, jotka Gunnar oli latonut kantimeen.

– Otan, neiti Hök, vastasi Gunnar juuri sillä äänellä, jolla neiti Hökille oli vastattava. Tuolla erikoisella lastenkodin poikien äänellä, jota käytettiin silloin kun puhuteltiin johtajatarta ja silloin kun pappi tarkastamassa ollessaan kysyi, eikö ollutkin hauska laittaa puutarhaa hienoksi, ja kun joku kylän lasten vanhemmista tuli tiukkaamaan, miksi heidän poikaansa oli piesty – poikaa, joka oli huudellut ”lastenkodin kakara!” takanapäin koulun pihalla. Tällöin asia vaati, että ääni kuulosti juuri noin nöyrältä ja alistuvaiselta,

1 Hök = haukka

sillä sitähan ne ilmeisesti odottivat, neiti Hök ja pappi ja ne kaikki.

– Tiedätkö missä on Rasmus? kysyi neiti Hök.

Rasmus painautui hädissään entistä tiukemmin sitä oksaa vasten, josta hän piti kiinni, ja rukoili Jumalalta että neiti Hök lähtisi tiehensä. Tällaista roikkumista hän ei jaksaisi kestää enää kovinkaan kauan, ja jos hänen

käsivartensa eineenkin verran herpaantuisivat, hän alkaisi hiljalleen vaipua alaspäin ja joutuisi neiti Hökin näkyviin. Siniraitainen paita, lastenkodin paita, jomoinen hänellä oli yllään, loisti sekin pitkän matkan päähän. Toista oli lintujen, jotka istuivat puissa, niitä oli vaikea keksiä, sillä Jumala oli antanut niille suojaväriin, niin oli opettajatar sanonut koulussa. Mutta lastenkodin pojille Jumala ei ollut antanut suojaväriä, ja siitä syystä Rasmus rukoili hartaasti, että Jumala lähettäisi neiti Hökin tiehensä ennen kuin hän puussa läkähtyisi.

Hiljattain hän oli saanut neiti Hökiltä torut siitä, että hän muka tahrasi itsensä likaan pahemmin kuin kukaan muu koko lastenkodissa. Nyt se muistui hänen mieleensä. Odottakaapa vain, ensi kerralla kun neiti Hök taas sanoisi semmoista, hän totta totisesti vastaisi: ”Minä vain yritän hankkia itselleni suojaväriä.”

Niin hän sanoisi, mutta tietenkin aivan hiljaa itseksensä. Sellaista ei sanottu neiti Hökin kuullen eikä hänelle päin silmiä. Sillä hänellä oli tuimakatseiset silmät ja hänen suunsa oli ankara ja tiukasti kiinni, ja välistä myös hänen otsallaan oli tuikea ryppy. Gunnar väitti, että hänen nenänsäkin näytti ankaralta. Mutta Rasmus ei ollut samaa mieltä. Hänestä Haukalla oli oikein sievä nenä.

Tosin Rasmus ei tällä hetkellä, riippuessaan siinä oksien varassa ja tuntiessaan käsivarsiensa puutuvan,

voinut muistaa neiti Hökistä juuri ainoatakaan kaunistapierrettä. Eikä Gunnar, joka neiti Hökin valvovan katseen alla pinosi arkana puita halonkantimeen, rojhennut kohottaa silmiään neidin nenään saakka, olipa se sitten ankara tai ei. Hän ei nähnyt neidistä muuta kuin kaistan kovaksi tärkättyä esiliinaa.

– Tiedätkö missä on Rasmus? tiukkas neiti Hök toistamiseen ja sangen kärsimättömästi, kun ei ollut heti ensimmäisellä kerralla saanut vastausta.

– Näin hänet äsken kanalan luona, sanoi Gunnar.

Se oli silkkaa totta. Puoli tuntia sitten Gunnar ja Rasmus olivat haeskelleet kananpesiä kanalan takaa nokkospensaista, minne ne kanan typerykset välistä pujahtivat munimaan. Varmasti siis Gunnar oli nähnyt Rasmusen hetki sitten kanalan luona. Mutta missä Rasmus oli nyt, siitä Gunnar katsoi viisaimmaksi olla hiiskahtamatta neiti Hökille.

– Jos näet hänet, niin sano että hänen on riivittävä korillinen nokkosia, käski neiti Hök, kääntyi ja lähti.

– Kyllä sanon, neiti Hök, vastasi Gunnar.

– Kuulitkos mitä sanottiin? hän kysyi, kun Rasmus kiipesi alas lehmuksesta. – Sinun täytyy riipiä korillinen nokkosia.

Nokkosia ei myöskään saisi olla olemassa, ajatteli Rasmus. Koko pitkä kesä piti niitä riipiä kanoille, kanojen piti joka päivä saada keitettyä nokkospuuroa.

– Eivätkö ne pahuksen kotkottajat voi nyppiä nokkosia itse, kun niitä kasvaa ihan niiden nokan edessä!

– Älä luulekaan, sanoi Gunnar. – Niitä täytyy pasata. Olkaa hyvä – vassokuu!

Hän kumarsi syvään kanalle, joka pientä kotkotusta pitäen taapersi ohi.

Rasmus ei ollut oikein varma, kuuluivatko kanat tarpeettomina poistettavien joukkoon, mutta lopulta hän päätteli, että niitä täytyi olla olemassa. Muutoin ei saisi syödä munaa sunnuntaisin, ja ilman sunnuntai-munaa tuskin tiesi että oli sunnuntai. Niin oli asia, kanoja täytyi olla, ja saattoihan hän mennä riipimään ne nokkoset vaikka heti.

Rasmus ei kaikeksi ollut sen laiskempi kuin muutkaan ikäisensä. Hän vain tunsu iälleen ominaista vastenmielisyttä kaikkeen, mikä esti häntä kiipeilemästä puissa ja uimasta joessa ja muodostamasta poikien kanssa rosvojoukkuetta ja väijyskelemästä perunakellarin takana, kun joku tytöistä tuli hakemaan perunoita. Hänen mielestään sellainen oli oikeata puuhaa silloin, kun oli kesäloma. Neiti Hökiä ei kuitenkaan saanut sitä käsittämään, ja sekin oli varsin luonnollista. Västerhagan lastenkoti oli kunnallinen laitos, mutta osan ylläpitokustannuksistaan se sai myymällä munia ja vihanneksia. Lapset olivat helppoa ja välttämätöntä työvoimaa, eikä neiti Hök varmaankaan vaatinut heiltä mahdottomia, vaikka Rasmuksen mielestä olikin epäinhimillistä, että täytyi koko päivä mullittaa perunaa. Mutta koska Rasmuksen, kuten kaikkien toistenkin orpolasten, olisi pakko ansaita elatuksensa tultuaan kolmentoista vuoden ikään, oli tarpeellista, että hän ajoissa oppi tekemään työtä. Sen neiti Hök käsitti, vaikka hän ei aivan yhtä hyvin käsittänytkään, että lastenkodin lastenkin piti välttämättä saada leikkiä. Mutta sitä ei kai voinut häneltä vaatia, hän itse ei ollut koskaan ollut sanottavasti leikillinen.

Rasmus riipi kiltisti nokkosia kanalan takana. Siinä sivussa kanat saivat häneltä kuulla muutamia totuuden sanoja.

– Senkin laiskamaijat! Mitä virkaa teilläkin on tässä maailmassa! Täällä kasvaa nokkosia niin että niiden kanssa joutuu epätoivoon, mutta tekö niitä nyppisitte! Kattia kanssa! Minä täällä saan raataa kuin orja ja riipiä niitä teille.

Mitä enemmän hän asiaa ajatteli, sitä enemmän hän tunsi olevansa orja, ja se oli oikein mukavaa. Edellisellä lukukaudella oli opettajatar lukenut koulussa kirjaa, jossa kerrottiin Amerikan orjista. Ei ollut elämässä mitään hauskeempaa kuin kuulla opettajattaren lukevan kirjoja, ja se orjakirja oli paras mitä Rasmus koskaan oli kuullut.

Hän riipi nokkosia ja ähkyi hiljaa. Sillä juuri nyt hän sai maistaa orjankaitsojan ruoskaa, ja verikoirat olivat jääryökykiön takana valmiina hyökkäämään kimppeun, ellei hän kyllin nopeasti saanut koriaan täyteen. Ja hän oli nyhtävinään puuvillaa eikä nokkosien lehtiä. Iso villalapanen, joka suojasi hänen kättään nokkosien polttoa vastaan, ei oikein sopinut etelävaltioiden hehkuvan auringon alla raatavalle orjalle, mutta sitä ilmankaan ei voinut tulla toimeen.

Rasmus riipi ja riipi. Ja välistä sattuu jotain pientä hauskuutta orjallekin. Sahajauhojen peittämän jääkasan luona kasvoi muutamia suuria nokkosia. Rasmuksen kori oli jo täynnä, mutta hän meni kuitenkin sinne ja hakkasi niitä vain verikoiria ärsyttääkseen. Silloin hän

näki jotakin sahanpurussa röykkiön vieressä. Se oli osittain sahanpurun peitossa, mutta näytti aivan viiden äyrin rahalta. Rasmuksen sydän löi kiivaammin – sehän *ei* voinut olla viisiäyrinen, semmoista ei tapahdu! Mutta hän veti lapasen kädestään ja kaivoi sen varovasti sahanjauhoista esiin. Ja se oli viisiäyrinen, oli kuin olikin! Puuvillakentät häipyivät, verikoirat haihtuivat savuna ilmaan, orjaparka seiso siinä pää aivan pyörällä ilosta.

Sillä mitä kaikkea saikaan viidellä äyrillä? Ison pussillisen karamelleja sillä saisi tai viisi nekkua tai suklaalevyn. Kylässä oli kauppapuoteja. Hän voisi kipaista sinne huomenna päivällistunnilla. Tai ehkäpä hän ei menisikään sinne, vaan pitäisi rahan takanaan ja kulkisi nokka pystyssä päivästä päivään tietäessään olevansa rikas ja voivansa ostaa mitä mieli teki.

Mutta kanat, niitä saisi olla olemassa, ja nokkosia saisi olla olemassa, sillä ilman kanoja ja nokkosia ei tätä olisi tapahtunut. Häntä kadutti, että hän äsken oli lausunut niin kovia sanoja kanaparoille. Tosin ne eivät näyttäneet niistä paljoakaan piittailevan tepastellessaan tuolla kanatarhassa, mutta hän halusi kuitenkin niille ilmoittaa, ettei hänellä oikeastaan ollut mitään niitä vastaan.

– Kyllä vain te olette hyvät olemassa, hän sanoi ja harppasi kanatarhaa ympäröivän verkkoaidan viereen.
– Ja minä riivin teille nokkosia joka ikinen päivä...

Siinä samassa tapahtui uusi ihme. Juuri sillä hetkellä hänen silmänsä osuivat uuteen aarteeseen. Aitauksen sisäpuolella, erään kaakattavan leghorn-kanan jaloissa, oli näkinkenkä. Siinä ihan keskellä kaikkea kanojen ripotusta oli kaunis valkoinen, ruskeapilkkuinen näkinkenkä.

– Oi! huudahti Rasmus. – Oi!

Hän kipusi nopeasti aidan yli kanatarhan puolelle, ja välittämättä siitä, että kanat päästivät kauhean kaakatuksen ja pakenivat päätä pahkaa joka taholle, hän syöksyi näkinkengän luo ja sieppasi sen käteensä.

Nyt hänen onnensa oli niin suuri, ettei hän jaksanut kestää sitä yksin. Hänen täytyi mennä kertomaan tästä kaikesta Gunnarille. Gunnar parka, joka oli ollut hänen kanssaan kanatarhan luona vain tunti sitten, mutta ei ollut löytänyt näkinkenkää eikä viisiäyristä! Rasmus mietti asiaa. Kenties ei siellä tunti sitten ollutkaan näkinkenkää eikä rahaa. Kenties jokin taikavoima oli toimittanut ne sinne juuri kun Rasmus alkoi riipiä nokkosia. Kenties tämä päivä oli hänelle jokin erikoinen ihmeiden päivä, kun aina vain sattui kaikkea merkillistä.

Oli parasta kysyä Gunnarilta, mitä hän asiasta arveli.

Rasmus lähti pinkomaan täyttä vauhtia, mutta keskeytti äkkiä menonsa, kun muisti nokkoskorin. Hän lähti takaisin sitä noutamaan, ja kori toisessa kädessä ja

näkinenkä ja raha lujasti toisessa kourassa hän juoksi etsimään Gunnaria.

Hän löysi Gunnarin kauempaa leikkipaikalta, jonne lasten oli tapana kokoontua päivän töiden päätyttyä. Siellä ne nytkin olivat, koko lapsiparvi, ja aivan ilmeisesti siellä oli levotonta. Jotakin oli varmaan tapahtunut sillä aikaa kun Rasmus oli ollut poissa.

Rasmuksella oli kova halu saada Gunnar mukaan omiin asioihinsa ja näyttää hänelle aarteitaan. Mutta Gunnarilla oli tärkeämpää ajattelemista.

– Huomenna ei mennäkään perunaa mullittamaan, hän sanoa jurautti. – Joku pariskunta tulee valitsemaan lasta itselleen.

Se oli uutinen, jonka rinnalla viisiäyrinen ja näkinenkä olivat melkein yhtä tyhjän kanssa. Mikään ei merkinnyt mitään siihen verraten, että joku lapsiparvesta saisi oman kodin. Västerhagassa ei ollut ainoatakaan lasta, joka ei olisi haaveillut tästä onnesta. Vieläpä isotkin pojat ja tytöt, jotka kohta olivat valmiit ansaitsemaan itse elatuksensa, elättelivät hullua toivetta, että sellainen ihme tapahtuisi. Ei edes kaikkein rumin, kaikkein mahdottomin pullukka voinut olla toivomatta, että jonakin kauniina päivänä tulisi joku, joka jostakin käsittämättömästä syystä haluaisi ottaa juuri hänet. Ei miksikään renkipojaksi tai piikatyttöksi, jota saisi komentaa ja läksyttää, vaan oikein

omaksi lapsekseen. Omien vanhempien saaminen, se oli ihanin onni, mitä lastenkodin lapset saattoivat kuvitella. Avoimesti he eivät kylläkään kaikki halunneet tunnustaa tätä toivotonta kaipuutaan. Mutta Rasmus ei osannut teeskennellä välinpitämättömyyttä.

– Ajattelepas, hän sanoi innoissaan, ajattelepas että ne ottaisivat minut. Voi vietävä, kuinka minä toivoisin että ne ottaisivat!

– Pyh, älä kuvittele turhia, sanoi Gunnar. – Ne valitsevat aina tyttöjä, joilla on kiharainen tukka.

Rasmusen ilo ja innostus kuoli siihen paikkaan, ja syvän pettymyksen ilme levisi hänen kasvoilleen. Hän loi vakavat silmänsä rukoilevasti Gunnariin.

– Etkö sitten usko että ainakin joku haluaisi ottaa pojan, jonka tukka on suora?

– Ne haluavat vain tyttöjä, joilla on kauniit kiharat, johan sen sanoin.

Gunnar itse oli tavattoman ruma, nykerönenäinen poika, jonka hiukset riippuivat suorina kuin vuohen karvatakut, eikä hän hiiskahtanut halaistua sanaa siitä, että hänkin toivoi saavansa isän ja äidin. Ulospäin ei siitä saanut näkyä merkkiäkään. Kaikkien tuli nähdä, ettei häntä liikuttanut tippaakaan se, mitä huomenna tapahtuisi.

Kun Rasmus hetkistä myöhemmin makasi kapeassa sängyssään, joka oli Gunnarin vuoteen vieressä poikien

isossa makuuhuoneessa, hän muisti yhtäkkiä, ettei hän vielä ollut kertonut näkinkengästä eikä viiden äyrin rahasta. Hän kurkotti päänsä sängynlaidan yli ja kuiskasi:

– Gunnar, kuule, tänään on tapahtunut paljon merkillistä.

– Mitä merkillistä? kysyi Gunnar.

– Minä löysin viiden äyrin rahan ja hirveän kauniin näkinkengän, mutta älä kerro siitä kenellekään!

– Näytä minulle, kuiskasi Gunnar uteliaana.
– Mennään ikkunan luo, siellä näkee paremmin.

He nousivat ja tassuttelivat paitasillaan ikkunan ääreen. Ja kesäillan kuulaassa valossa Rasmus näytti aarteensa, mutta varovasti, niin ettei kukaan muu pääsisi näkemään.

– Onpa sinulla hyvä onni, sanoi Gunnar silitellen näkinkengän hienoa pintaa etusormellaan.

– Niin on, minulla on hyvä onni. Ja siitä syystä uskon että ne sittenkin ottavat minut, kun ne tulevat tänne huomenna.

– Tiedä häntä, sanoi Gunnar.

Lähinnä ovea olevassa sängyssä makasi Iso-Petteri, vanhin lastenkodin pojista ja heidän kiistämätön johtajansa. Hän oli kohonnut kyynärpäidensä varaan ja kuulosteli korva tarkkana.

– Painukaa pehkuihin, hän kuiskasi. – Haukka tulee... se kuuluu jo tömistelevän portaissa.

Gunnar ja Rasmus säntäsivät vuoteisiinsa niin että paljaat sääret vilkkuivat liehuvien paidanhelmojen alta. Ja Haukan tullessa sisään oli huoneessa hiirenhiljaista.

Johtajatar oli iltakierroksellaan. Hän kulki vuoteelta vuoteelle ja tarkasti, että kaikki oli niin kuin olla piti. Muutaman harvan kerran sattui sellaista, että hän tylysti, melkein vastahakoisesti taputti jotakuta. Rasmus ei pitänyt Haukasta. Mutta joka ilta hän toivoi että Haukka taputtaisi hänen päätänsä. Hän ei tietänyt miksi hän sitä toivoi, hän vain kaipasi semmoista kosketusta.

– Jos hän taputtaa minua tänä iltana, Rasmus ajatteli vuoteessa maatessaan, – niin se merkitsee että huomisestakin tulee minulle onnenpäivä. Ja se taas merkitsee sitä, että ne vieraat haluavat ottaa minut, vaikka minulla onkin suora tukka.

Neiti Hök oli nyt Rasmusen vuoteen vieressä. Rasmus makasi jännityksestä jäykkänä. Nyt... nyt neiti tulisi hänen luokseen.

– Rasmus, et saa hypistellä peitehuopaasi rikki, sanoi neiti Hök.

Sitten hän jatkoi kierrostaan, ja minuutin perästä hän sulki oven poistuessaan, sulki tyynesti, lujasti ja järkähtämättömästi. Makuuhuoneessa oli hiljaista. Mutta Rasmusen vuoteesta kuului syvä huokaus.

2

Paljon suopaa kulutettiin poikien pesuhuoneessa seuraavana aamuna. Äsken pestyt kädet ja puhtaiksi hangatut korvat tekivät kasvatusvanhempiin kaikkein parhaan vaikutuksen, niin ainakin sanoi neiti Hök, ja tänään oli kysymys siitä, että osasi esiintyä mahdollisimman hyvin edukseen.

Rasmus pani ison kimpaleen suopaa pesu-soikkoonsa, ja sitten hän aloitti sellaisen hankaimisen, ettei hän ollut sen vertaista suorittanut kuin viimeksi jouluaaton aattona. Hänellä oli suora tukka – sitä seikkaa ei käynyt muuksi muuttaminen – mutta mikäli korvista oli kysymys, niin hän panisi näytteille kaikkein puhtaimmat korvat mitä koko Västerhagassa oli sinä päivänä nähtävissä, eikä punaisemmiksi hangattuja käsiä olisi ainoallakaan toisella. Tosin tytöt olivat ylivoimaisia tässäkin suh-

teessa, hehän olivat jo itsestään aivan luonnottoman puhtaita. Tuntui siltä kuin lika ei tarttuisi heihin yhtä helposti kuin poikiin, ja olihan sitä paitsi heidän alituisena toimenaan pestä ja kiillottaa ja leipoa ja tehdä muuta sellaista, mistä aivan kuin kaupan päälliseksi puhdistui itsekin.

Keskellä lattiaa seisoi Iso-Petteri, joka ei vielä ollut koskenutkaan suopaan eikä harjaan. Hän täyttäisi syksyllä kolmetoista, ja silloin hänen oli lähdettävä Västerhagasta, tahtoipa tai ei. Hän tiesi, että hänen olisi pakko ensin mennä pikkurengiksi jollekin seudun talonpojalle, eivätkä sitä asiaa voineet auttaa mitkään korvat, oli ne pesty kuinka puhtaiksi tahansa.

– Minä annan piupaut koko pesemiselle tänään, hän kuulutti suureen ääneen.

Pesusoikkojen ääressä syntyi syvä ja mietteliäs hiljaisuus ja pesuharjat pysähtyivät. Iso-Petteri oli johtaja, hän ei aikonut peseytyä, ja nyt oli edessä pulma, kuinka itse kunkin oli peseytymiseen suhtauduttava.

– Niin annan minäkin!

Gunnar pani päättävästi harjan pois. Hän tiesi yhtä hyvin, etteivät vesi ja harja voineet saada aikaan mitään ihmettä hänessäkään.

– Älä ole tylsä, sanoi Rasmus ja kuivasi vettä tipuvia hiuksiaan ja korviaan. – Tiedäthän sinä keitä on tulossa.

– Sinä kai luulet, että tänne tulee itse kuningas Oskar omassa persoonassaan, sanoi Gunnar. – Minä viis veisaan siitä kuka tulee, oli se sitten kuningas tai Kiisan romukauppias, minä en peseydy missään tapauksessa.

Olga-täti, keittiön hoitaja joka oli hiukan puhe-
liaampi kuin neiti Hök, oli kertonut, että tulija oli eräs kauppias, ei romukauppias, vaan hieno ja rikas, ja rouvakin hänellä oli mukanaan. Heillä ei ollut omaa lasta, joka aikanaan perisi liikkeen. Siksi he tulivat Västerhagaan hankkiakseen itselleen lapsen, niin sanoi Olga-täti.

Periä koko kauppaliike, se vasta olisi jotakin, ajatteli Rasmus. Kauppa, joka oli täynnä karamelleja ja rinta-sokeria ja lakritsipatukoita, niin, ja tietenkin heillä oli myös jauhoja ja kahvia ja saippuaa ja silliä, se oli selvä.

– Minä ainakin aion peseytyä, hän sanoi päättävästi ja alkoi hangata käsivarttaan.

– Pese sinä vain itsesi, sanoi Gunnar. – Minä vielä autankin.

Hän tarttui Rasmusta niskasta ja painoi äkkiä hänen päänsä pesusoikkoon. Sieltä päästyään Rasmus pärskyi ja oli julmistunut. Mutta Gunnar vain seisoi siinä, hyväntahtoinen, nykerönenäinen naama leveässä naurussa.

– Et kai sinä suuttunut, hän sanoi ärsyttäen.

LEPPOISAN KESÄINEN SEIKKAILUROMAANI

Rasmus on 9-vuotias orpo, joka asuu lastenkodissa. Hänen suurin haaveensa on, että joku kaunis ja rikas pariskunta ottaisi hänet omaksi pojakseen. Mutta turha toivo – aina kun lastenkotiin saapuu pariskunta etsimään itselleen lasta, he valitsevat söpön, kiharattukaisen tytön.

Niinpä suoratukkainen Rasmus päättää lähteä etsimään itse kotia maailmalta. Karkumatkallaan hän kohtaa kulkuri Oskarin, jonka mainioon seuraan hän lyöttäytyy. Oskarista ja Rasmuksesta tulee ystävät ja kesäinen maantie johdattaa heidät kohti vaarallista ja monivaiheista seikkailua.

Astrid Lindgrenin rakastettu romaani nyt tarkistettuna suomennoksena henkii ajatonta kesäpäivien lämpöä. Jännitystä, vauhtia ja leppoisaa kulkurielämää rytmittävät Eric Palmquistin nostalgiset piirroskuvitukset.

